

Vedtekter og alminnelige bestemmelser

Sist endret på landsmøtet 2023

Norges Kvinne- og familieforbund
Stiftet 1915

Innhold

Vedtekter for K&F	side 2
Vedtekter for lag	side 6
Vedtekter for krets	side 9
Statuetter for forbundets æres nåler og emblemer	side 12
Alminnelige bestemmelser	side 13
Mandat for komiteer	side 20
Retningslinjer for øremerkede midler i Norges Kvinne- og familieforbund	side 23

VEDTEKETER FOR NORGES KVINNE-OG FAMILIEFORBUND (K&F)

§ 1 Formål

Forbundet er en landsomfattende, partipolitisk uavhengig kvinneorganisasjon.

§ 2 Visjon

Anerkjennelse av kvinners ulike valg gjennom livsfaser. Verdsetting av familien som bærebjelke i utviklingen av et godt samfunn.

Hensikt

Styrke familiens posisjon gjennom tiltak som gir tid og mulighet til omsorg for hverandre.

Mål

Samfunnspåvirkning i kvinne- og familiepolitiske spørsmål, nasjonalt og internasjonalt.

§ 3 Forbundets arbeid

Forbundets arbeid er delt inn i fire hovedsaksområder:

- Kvinnepolitikk for likeverd og likestilling
- Familiepolitikk for valgfrihet og tid til hverandre
- Forbrukerpolitikk for å respektere naturens tåleevne
- Internasjonalt samarbeid for å bedre kvinners levekår verden over

§ 4 Organisasjon

K&F er en landsomfattende medlemsorganisasjon.

- a) Lag blir dannet på steder hvor det er interesse for det og arbeider på kommunalt nivå. Lag i samme kommune samarbeider.
- b) Lag kan stå tilsluttet K&F direkte, eller i krets.
- c) Kretsene kan dannes der det er geografisk naturlig.
- d) Interesserte kan stå tilsluttet K&F som:
  1. Ordinært medlem, enten tilsluttet lag eller forbundet direkte.
  2. Husstandsmedlemskap. Der en i husstanden er ordinært medlem, de øvrige medlemmer betaler redusert kontingent.
  3. Juniormedlemskap for barn og unge fra 0-18 år. For opprettelse av juniormedlemskap kreves foresattes skriftlige samtykke.
  4. Medlemmer som bor på steder der det ikke er lag, kan stå direkte tilsluttet nærmeste krets eller forbundet. Kontingentrefusjon utbetales der medlemmer er tilknyttet lag eller krets.
- e) Medlemskap i K&F er personlig og bindende for kalenderåret.
- f) Medlemsbladet følger ordinært medlemskap.

- g) Valgperioden er to år for alle tillitsvalgte. Maksimum sammenhengende funksjonstid i samme verv er 8 år

§ 5 Landsmøtet

Landsmøtet er K&Fs høyeste myndighet. Landsmøte blir holdt hvert annet år og blir innkalt med 6 måneders varsel. Saker som ønskes behandlet av landsmøtet, må være innsendt til sentralstyret senest 4 måneder før møtet. Forslag om valgkandidater må være innsendt 8 uker før møtet, forslag på forbundsleder og nestledere 4 måneder før møtet. Om vedtektsendringer jfr. §9.

Saksliste med saksdokumenter skal sendes landsmøtedeltakerne innen 3 uker før landsmøtet.

Stemmeberettigede representanter på landsmøtet er:
Alle ordinære medlemmer kan delta og har stemmerett.

Alle deltakerne er med i reisefordelingen.

Saksliste for landsmøtet:

- a) Konstituering av landsmøtet, valg av 2 dirigenter. Saksliste inkludert forretningsorden.
- b) Valg av landsmøtets komiteer og av to representanter som sammen med forbundsleder skal underskrive protokollen.
- c) Forbundsleder redegjør for virksomheten i tiden fra forrige landsmøte.
- d) K&Fs 2-årsmelding, 2-årsregnskap og revisjonsberetning, samt kontrollkomiteens rapport.
Sentralstyret har ikke stemmerett ved behandling av årsmelding og regnskap.
- e) Saker til behandling med innstilling fra sentralstyret, inkludert mål og strategier for kommende landsmøteperiode.
- f) Endringer i vedtekter.
- g) Prinsippprogram
- h) Vedta rammebudsjett for kommende landsmøteperiode, og fastsette godtgjørelse til forbundsledelsen for neste landsmøteperiode.
- i) Valg på landsmøtet:
  - Forbundsleder
  - 2 Nestledere
  - 4 sentralstyremedlemmer og 2 vara
  - Representanter til ACWW. K&F følger ACWWs 3 års intervaller. Valg på representant foretas etter verdenskongressen.
  - Valgkomite, kontrollkomite og prinsippprogramkomite.

Forslag om valgkandidater til tillitsverv kan opptas på landsmøtet bare hvis de først er innsendt til valgkomiteen og har bekreftet sitt kandidatur.

Alle valg skal foregå skriftlig.

Alle saker, unntatt saker hvor vedtektene stiller andre krav, blir avgjort ved absolutt flertall. Resolusjoner fra et landsmøte må ha 3/4 flertall.

Saker som er kommet for sent og ikke er behandlet av sentralstyret, kan ikke behandles av landsmøtet. Finner sentralstyret det nødvendig å fremme en sak for landsmøtet - som ikke står på sakslisten - kan saken behandles dersom 2/3 av landsmøtet vedtar dette.

Ekstraordinært landsmøte kan innkalles på kort varsel når sentralstyret eller minst ¼ del av ordinære medlemmer forlanger det. Det skal bare behandle de saker det er innkalt for.

§ 6 Sentralstyret

Sentralstyret består av forbundsleder, 2 nestledere og 4 valgte styremedlemmer med 2 varamedlemmer.

Sentralstyret er beslutningsdyktig når minst 5 er til stede, hvorav forbundsleder og/eller nestleder er den ene

Sentralstyret blir ledet av forbundsleder eller nestleder.

Sentralstyret skal:

a) være ansvarlig for at driften av forbundet mellom landsmøtene samsvarer med vedtatt rammebudsjett.

b) ha ansvaret for den daglige ledelse av K&Fs virksomhet innenfor den ramme som landsmøtet fastsetter, og ivareta forbundets interesser. Det har plikt til å gripe inn i saker som strider mot disse interessene.

c) ansette all lønnet hjelp tilknyttet sekretariatet.

d) Sette opp detaljert budsjett som samsvarer med vedtatt rammebudsjett.

e) sentralstyret tillegges ansvaret for handlingsplan.

f) Vedta endringer av alminnelige bestemmelser og retningslinjer.

§ 7 Økonomi

Medlemmene betaler en årlig kontingent, lik i hele landet. Kontingenten fastsettes av landsmøtet.

Medlemskontingenten betales inn etter krav utsendt fra K&F sentralt.

Medlemskontingenten betales forskuddsvis. Landsmøtet fastsetter medlemskontingenten.

Nye medlemmer innmeldt etter 30.6 betaler halv kontingent. Medlemskapet gjelder fra innmeldingsdato.

K&F dekker alle utgifter til administrasjon av sekretariat, representasjon, reiser for forbundsledelse samt sentralstyrets møter.

Ved landsmøter dekker K&F utgifter for:

- a) Sentralstyremedlemmene og varamedlemmene.
- b) Nødvendig kontorpersonale.
- c) Administrative komiteer.
- d) Utvalgsledere.
- e) K&Fs æresgjester.

§ 8 Vedtektsendringer

Forslag til endringer i eller tillegg til K&Fs vedtekter og alminnelige bestemmelser skal sendes sentralstyret den organisasjonsmessige vei minst 4 måneder før landsmøtet. Forslagene blir behandlet i sentralstyret. Forslag til vedtektsendringer skal legges fram for lagene. Sentralstyret gir innstilling til landsmøtet, hvor vedtektsendringer bare kan vedtas med 2/3 flertall. Landsmøtet må enten vedta eller forkaste fremlagte forslag til endringer i eller tillegg til K&Fs vedtekter. Forslag til endringer må fremmes til neste landsmøte.

§ 9 Oppløsning

Forslag om oppløsning av K&F må behandles på et ordinært landsmøte og blir avgjort på neste ordinære landsmøte med 2/3 flertall. Blir K&F oppløst, kan bare landsmøtet treffe vedtak om anvendelsen av forbundets midler.

VEDTEKTER FOR LAG

§ 1

- a) Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) bygger sin organisasjon på lag som slutter opp om K&Fs formål; §1, §2 og §3. Laget vil arbeide for medlemmenes interesser innenfor rammen av K&Fs vedtekter.
- b) Nye lag må søke om opptakelse i K&F gjennom nærmeste organisasjonsledd. Lag kan deles eller slås sammen når forholdene ligger til rette for det.
- c) det kan opprettes K&F grupper uavhengig av lag – se alminnelige bestemmelser.

§ 2

Laget skal innenfor rammen av forbundets vedtekter ta opp til behandling alle spørsmål av interesse og betydning for medlemmene.

Laget skal aktivisere sine medlemmer ved regelmessige møter, foredrag, studieringer, kurs m.v.

Laget skal i rett tid behandle alle saker innsendt fra forbund eller krets, og kan på egen hånd ta opp saker på det lokale plan til gjennomføring eller videresending den organisasjonsmessige vei.

§ 3

Medlemskap i laget er åpent for alle. Ved innmelding bør hvert nytt medlem få utlevert K&Fs vedtekter. Medlemskapet er personlig og bindende for kalenderåret.

Medlemsbladet følger medlemskapet. Ved husstandsmedlemskap mottar de kun ett medlemsblad.

§ 4

Laget er en selvstendig juridisk person, med eget styre, valgt av årsmøtet. Det består av lagleder, nestleder, sekretær, kasserer, lagstudieleder og minst ett styremedlem, samt 3 varamedlemmer.

I gitte situasjoner kan styret bestå av minimum tre medlemmer og en vara som ivaretar nevnte funksjoner.

Alle styremedlemmene bør ikke være på valg samtidig.

Styret er ansvarlig for drift og administrasjon av laget. Det plikter å fremme alle vedtak som laget gjør. Alle styrets medlemmer skal få utlevert K&Fs vedtekter. Informasjon fra krets og forbundet sentralt skal videreformidles til medlemmene.

Større bevilgninger må vedtas av laget.

Laget skal holde gruppeledd/krets underrettet om virksomheten i laget.

All representasjon utføres av lagleder/valgt representant, også representasjon i gruppestyret i kretser med grupper.

§ 5

Årsmøtet skal holdes innen 15. Mars. Styret innkaller til årsmøte med minst 4 ukers varsel. I forkant av møtet skal alle lagets medlemmer få tilsendt årsberetning, regnskap og innkomne forslag. Stemmerett har alle som har betalt kontingent og som har vært medlem i minst 2 måneder. Dette gjelder også valgbarhet til tillitsverv i laget.

Saksliste for årsmøtet:

- a) Konstituering av møtet: valg av møteleder og 2 medlemmer til å underskrive protokollen.
  - b) Behandling av styrets årsmelding og reviderte regnskap.
  - c) Aktuelle forbudssaker, bevilgninger m.v.
  - d) Forslag fra medlemmene innlevert til styret minst 3 uker før møtet, eller forslag fra styret i spesielle spørsmål.
  - e) Forslag til arbeidsprogram for kommende år.
  - f) Forslag til budsjett for kommende år.
  - g) Valg:
    1. Leder eller nestleder. De må ikke stå på valg samtidig. Blir nestlederen valgt til leder, må ny nestleder velges for 1 år.
    2. Sekretær og /eller kasserer, minst 1 styremedlem og studieleder. Valgperioden er 2 år.
    3. 3 varamedlemmer til styret. Valgperioden er 1 år.
    4. Revisor: 2 lagsmedlemmer eller lagsmedlem og 1 person med 2 års regnskap/revisjonspraksis eller 1 praktiserende revisor.
    5. Annen-representant med vararepresentant til årsmøter i krets og evt. gruppe.
    6. Valgkomité.
    7. Andre komiteer, og representanter og landsmøtedelegat(er).
- Alle saker, unntatt forslag til vedtektsendringer og sammenslåing og oppløsning av lag, blir avgjort ved absolutt flertall. Saker som er kommet inn for sent og ikke er behandlet av styret, kan ikke behandles av årsmøtet. Valg på styre skal foregå skriftlig.
- Ekstra årsmøte kan innkalles med 2 ukers varsel når styret eller minst halvparten av medlemmene forlanger det. Dette møtet kan bare behandle de saker det er innkalt for.

§ 6

Medlemmene betaler en årlig kontingent, lik i hele landet. Lagets midler forvaltes med prokura til lagleder og kasserer. Styret skal sørge for at laget blir representert ved organisasjonsmøter og kurs. Laget som sådan er kun ansvarlig for lagets egne økonomiske disposisjoner. Den enkelte tillitsvalgte er ikke personlig ansvarlig for lagets økonomiske

disposisjoner, med mindre den enkelte har gjort seg skyldig i en straffbar handling.

§ 7

Forslag til endring i eller tillegg til K&Fs vedtekter må behandles av laget og vedtas med 2/3 flertall. Forslag må være sendt kretsstyret minst 6 måneder før K&Fs landsmøte.

§ 8

Forslag om at lag slås sammen må behandles av et ordinært årsmøte og endelig vedtak på ekstraordinært årsmøte med 2/3 flertall. Lagenes formue, eiendomsrettigheter, arkiv og annet slås sammen.

Forslag om oppløsning av et lag må behandles av et ordinært årsmøte.

Vedtaket må for å være gyldig, vedtas enstemmig av årsmøtet og under forutsetning av at alle medlemmene i laget i forkant har fått tilsendt innkalling med dagsorden og styrets begrunnelse. Blir forslaget enstemmig vedtatt skal det sendes nærmeste organisasjonsledd til uttalelse. Endelig vedtak om oppløsning av laget må, for å være gyldig, vedtas enstemmig av de fremmøtte på et ekstraordinært årsmøte siste halvdel av samme år.

Dersom et lag oppløses, skal dets formue, eiendomsrettigheter, arkiv og annet overføres til nærmeste organisasjonsledd. Lagets midler sikres slik at minst 50 % av midlene ikke kan røres, gis bort eller overføres til tiltak i nærmiljøet eller andre. Dette er gjeldende fra første årsmøtevedtak om nedleggelse. Disse verdier skal stå urørt i 5 år i tilfelle laget blir dannet på nytt. Hvis nytt lag ikke blir dannet, vedtar nærmeste organisasjonsledd hvordan midlene skal anvendes.

Lagets navn må stå ubenyttet i 5 år, dersom ikke nytt lag dannes på samme sted. Etter 5 år kan et nærliggende lag søke nærmeste organisasjonsledd om å få overta det nedlagte lagets navn.

Garantiansvar stiftet av laget overtas ved oppløsning av laget av den gruppe/krets som får overført disposisjonsrett til lagets formue.

Dersom kretsstyret blir gjort kjent med at lag ikke har et valgt styre og ingen i laget står ansvarlig for driften og lagets midler, samt at nærmeste organisasjonsledd er gjort kjent med at laget heller ikke har avholdt årsmøter på mer enn 2 år, kan sentralstyret legge ned laget. Samme regler som i § 8 Nedleggelse av lag.

VEDTEKTER FOR KRETS

§ 1

Norges Kvinne- og Familieforbund (K&F) har kretsene som sitt øverste organ i distriktene.

Den enkelte krets er å anse som en selvstendig juridisk person med eget styre valgt av årsmøtet. Kretsen omfatter et naturlig geografisk område, men kan også oppdeles/slås sammen der forholdene gjør det nødvendig.

Kretsen har til oppgave å fremme K&Fs formål og gjennom lagene gjennomføre vedtak fra Sentralstyret og landsmøtet.

§2

Kretsen består av lagene i det fylket/distriktet kretsen omfatter. Kretsene kan selv bestemme sin administrasjonsform.

Forslag til endring av kretsens administrasjonsform fremmes på kretsens årsmøte og behandles i leddene før endelig vedtak fattes av nytt årsmøte minst 5 måneder etter det første. Det kreves 2/3 flertall.

§ 3

a) Kretsen blir ledet av et styre som består minimum av kretsleder, nestleder, kretsstudieleder, kasserer og sekretær, valgt for 2 år av årsmøtet. Styret kan suppleres med 2 - 6 medlemmer som velges på samme måte som de øvrige styremedlemmene. Det er ønskelig at disse styremedlemmene representerer grupperinger av lag som naturlig hører sammen. Det bør være god geografisk spredning på dem som innehar de forskjellige tillitsverv.

Medlem av sentralstyret kan ikke være leder/postkontakt i kretsstyret. Ledere av sentrale komiteer og utvalg kan ikke være medlem av kretsstyret.

b) Kretsstyret skal påse at lagene samarbeider for å fremme K&Fs formål og oppgaver. Det skal ved initiativ og støtte være det samlende organ for forbundets virksomhet i distriktet. Kretslederen har ansvar for innberetninger og skjemaer til forbundet. Kretsstyret skal arbeide for fortsatt utbygging av K&F ved stifting av nye lag.

Kretsstyret er beslutningsdyktig når over halvparten er til stede.

§ 4

Kretsen skal holde møte minst én gang om året. Årsmøtet innkalles av kretsstyret med 8 ukers varsel. I forkant av møtet skal alle lag i kretsen få tilsendt årsberetning og innkomne forslag.

Alle ordinære medlemmer i en krets har stemmerett. Alle er med i reisefordelingen.

Saksliste for årsmøtet:

a) Konstituering av møtet: opprop av representanter, valg av møteleder, sekretær og 2 medlemmer til å underskrive møteprotokollen.

b) Behandling av styrets årsmelding og revidert regnskap.

c) Andre meldinger og innberetninger.

d) Aktuelle forbundssaker, bevilgninger m.v.

e) Forslag fra leddene i kretsen innlevert til styret 6 uker før møtet.

f) Forslag til arbeidsprogram for kommende år.

g) Forslag til budsjett for kommende år.

h) Valg:

1. Leder eller nestleder. De må ikke stå på valg samtidig. Blir nestlederen valgt til kretsleder må ny nestleder velges for 1 år.

2. Sekretær og/eller kasserer og studieleder.

3. 2-6 styremedlemmer med varamedlemmer.

4. 2 revisorer eller 1 fagrevisor. Fagrevisoren behøver ikke være medlem av K&F.

5. Delegat til landsmøtet med varamedlem.

6. Valgkomité.

7. Andre komiteer og representanter.

Alle saker unntatt endringer av administrasjonsform og sammenslåing av kretser, blir avgjort med absolutt flertall. Saker som er kommet inn for sent og ikke er behandlet av styret kan ikke behandles av årsmøtet.

Valg på styre skal foregå skriftlig.

Referat fra forhandlingene på møtet sendes lagene i kretsen.

Ekstra årsmøte kan innkalles med 2 ukers varsel når styret eller minst halvparten av lagene forlanger det. Dette møtet kan bare behandle de saker det er innkalt for.

§5

Medlemmene betaler en årlig kontingent, lik i hele landet.

Kretsens midler forvaltes ved prokura til kretsleder og kasserer.

Har kretsen formue eller eiendom til forvaltning, kan det ansettes egen regnskapsfører som er ansvarlig overfor styret.

Kretsen som sådan er kun ansvarlig for kretsens økonomiske disposisjoner. Den enkelte tillitsvalgte er ikke personlig ansvarlig for kretsens økonomiske disposisjoner, med mindre den enkelte har gjort seg skyldig i en straffbar handling.

Kretskassen skal dekke reise- og oppholdsutgifter for kretsstyremedlemmer til kretsmøter og kretsstyremøter. Den skal også dekke utgiftene til kretsleder og kretsens valgte representanter ved landsmøter og årlige landsdekkende samlinger.

§ 6

Forslag til endring i eller tillegg til K&Fs vedtekter må sendes sentralstyret minst 4 måneder før landsmøtet.

§ 7

Forslag om at kretser slås sammen behandles av kretsenes ordinære årsmøter og vedtas med 2/3 flertall. Kretsenes formue, eiendomsrettigheter, arkiv og annet blir slått sammen.

Øremerket formue eller eiendom må anvendes til det de er bestemt for.

Garantiansvar stiftet av den enkelte krets skal ved sammenslåing overtas av den nyetablerte krets.

Ved nedleggelse av krets overføres formue, eiendomsrettigheter og annet til lagene i kretsen. Er lagene også nedlagt, overføres formue m.m. til K&F sentralt. Midlene skal stå urørt i 5 år i forbundet.

Ryddet arkivmateriale leveres offentlig arkiv.

STATUTTER for FORBUNDETS ÆRESNÅLER OG EMBLEMER

Vedtatt av landsstyret 13.9.1963 med senere endringer

I. Utnevning av æresmedlem

1. Ordningen med oppnevning av æresmedlemmer av organisasjonen sentralt opphørte fra 1996.
2. Æresmedlemmer fritas ikke for kontingent. Æresmedlemmer har adgang til landsmøtet.
3. K&Fs sekretariat fører kartotek over sine æresmedlemmer og sørger om mulig for at nålen (sløyfe og nål i forgylt sølv) blir levert tilbake ved død.

II. Utnevning av æresmedlem av krets

(Vedtatt av landsstyret 6.-8. april 1964 med senere endringer)

Sløyfe og nål i sølv

1. Et medlem som har gjort en særlig innsats innen kretsen, kan utnevnes til æresmedlem.
2. Forslag til æresmedlem må på utfylt skjema sendes ordenskollegiet, eventuelt kretsstyret. Alle forslag må være konfidensielt behandlet.
3. Kretsen kan ha et ordenskollegium, valgt av kretsens årsmøte. Ordenskollegiet behandler i tilfellet forslaget og har innstillingsrett. Hvis kretsen ikke velger ordenskollegium, faller denne funksjonen på kretsstyret.
4. Utnevning skjer etter vedtak av kretsstyret, og utnevning finner sted på kretsårsmøtet, hvor nålen med diplom blir overrakt. Æresmedlemmer fritas ikke for kontingent. Æresmedlemmer har adgang til kretsmøter.
5. Melding om utnevning skal sendes leder av ordenskollegiet med begrunnelse. Kretsen skal føre kartotek over sine æresmedlemmer, og om mulig sørge for at nålen blir levert tilbake ved død.

III. Diplomer

Lag kan dele ut diplom til fortjente medlemmer. Diplomet undertegnes av lagets leder og kretsleder.

IV. Emblemer

Medlemsnålen (smykkenålen) kan kjøpes og bæres av alle medlemmer. Kretsledernålen er forgylt og beholdes av den enkelte også etter avsluttet verv. Gruppe- og lagledernålen er i sølv og følger vervet og tilhører henholdsvis gruppe- og krets.

ALMINNELIGE BESTEMMELSER for K&Fs VIRKSOMHET

Vedtatt av landsmøtet 1962, mars 1999, siste gang endret av landsmøtet 2018

I. Norges Kvinne- og familieforbunds oppbygning og administrasjon

Alle lag og hvert enkelt medlem er den grunnmur K&F bygger på.

Lagene samles i kretser. Hele kretsstyret velges av kretsens årsmøte.

Lagene kan også stå direkte tilsluttet K&F, se vedtektene § 4 b.

Ordinært medlem kan stå tilsluttet lag, krets eller forbundet direkte.

K&Fs sekretariat utfører og legger til rette alt arbeid i samarbeid med forbundsleder og sentralstyret.

Kvinner & familie er K&Fs faste medlemsblad. Det blir ledet av redaktør og redaksjonsråd. Bladet redigeres i samsvar med K&Fs formålsparagrafer.

Organisering av K&F grupper

2 eller flere medlemmer kan samle seg i K&F grupper. K&F gruppens formål er å samle medlemmene og være et sted der de kan arbeide med K&F saker lokalt og sentralt i henhold til forbundets vedtekter, prinsippprogram og arbeidsprogram, gjerne i form av diskusjonsgrupper, studieringer og lignende. Ett av medlemmene skal være K&Fs kontaktperson.

En K&F-gruppe kan ikke drive økonomisk virksomhet i form av barnehage, park og lignende, da må det opprettes et lag.

II. Plikter og rettigheter for tillitskvinner

Tillitskvinner i K&F skal ha dekning for direkte utgifter de har i forbindelse med sitt arbeid i organisasjonen.

Tillitskvinner som opptre på K&Fs vegne, står ansvarlig overfor sin organisasjon og må handle i forståelse med denne. Komiteer, utvalg og valgte representanter skal gi rapport om sitt arbeid. Beretning og regnskap for komiteer/utvalg leveres til de respektive styrer og behandles på årsmøtet. Misligholder tillitskvinnene sine verv, økonomisk eller organisasjonsmessig, kan saken oversendes til sentralstyret, som har plikt til å gripe inn i saker som strider mot K&Fs interesser. (Se K&Fs vedtekter § 7 b.)

En avgått tillitskvinne plikter å orientere sin etterfølger og overlate arkiv i full orden.

Nedsatte komiteer og utvalg skal ha avgrenset mandat og for øvrig opptre som rådgivere for sitt styre. Sentralstyret innkaller til møte hvor komiteen/utvalget konstituerer seg. Sentralstyret oppnevner ledere i komiteer og utvalg. Komiteen/utvalget skal bestå av ulike antall medlemmer. Komiteen/utvalget (unntatt landsmøtevalgte komiteer, som skal ha 3 medlemmer og 2 varamedlemmer) kan av sentralstyret få anledning til å supplere seg. Styre og komité/utvalg er gjensidig forpliktet til å ha god kontakt om saker som vedrører komiteen/utvalget. På hvert komité/utvalgsmøte skal det føres protokoll, og protokollen følger komiteen/utvalget.

Valgperiode og adgang til gjenvalg for valgte representanter er den samme som for tillitskvinner, når intet annet er fastsatt.

Nyvalgt forbundsleder, nestleder og sentralstyret tiltrer i vervet umiddelbart etter valget.

Tiltredelsesdato for øvrige verv i K&F sentralt settes til 1. januar hvert år.

III. Saksbehandling i organisasjonen

Saker som ønskes behandlet av sentralstyret og landsmøtet, skal sendes fra lag den organisasjonsmessige vei gjennom krets, der det finnes, til sekretariatet, eller direkte til sekretariatet med kopi til krets, der det finnes, senest 4 måneder før landsmøtet.

Saker fra lag som ønskes behandlet av landsmøtet, må ha oppnådd absolutt flertall på årsmøtet i lag og krets der det finnes.

Når sekretariatet sender meddelelser direkte til lagene, skal krets, der det finnes, underrettes.

Enkeltmedlemmer kan sende forslag om saker til landsmøtet via sentralstyret, må være innsendt til sentralstyret senest 4 måneder før landsmøtet.

Sentralstyret skal legge fram K&Fs regnskap med skriftlige kommentarer.

Landsmøtets saksliste settes i medlemsbladet.

Alle henvendelser og resolusjoner til statsmyndighetene skal gå den organisasjonsmessige vei. Henvendelser til fylket skal gå gjennom kretsstyret, der det finnes. Henvendelser til kommunen kan gå direkte fra lagene.

Når det er flere lag i en kommune, bør lagene samarbeide ved søknader og henvendelser til kommunen.

Ved saksbehandling på årsmøter skal det være skriftlig avstemning hvis noen forlanger det.

Møtelederen påser at vedtak blir protokollert.

IV. Retningslinjer for avstemninger

Med absolutt flertall menes mer enn 50 % av de gyldige avgitte stemmer.

Makulerte stemmer: Disse er stemmer som er avgitt av stemmeberettigede medlemmer, men feilaktig utfylt. Makulerte stemmer forkastes og teller ikke med i beregningsgrunnlaget.

Blanke stemmer: Alle stemmeberettigede bør i utgangspunktet stemme JA eller NEI (FOR eller MOT). Men i enkelte tilfeller må man godta blanke stemmer (avholdende).

Disse regnes ikke som gyldige avgitte stemmer og regnes ikke med i beregningsgrunnlaget. Unntak her er reglene for personvalg, hvor blanke stemmer regnes med i beregningsgrunnlaget. Dette gjelder ikke bundet omvalg og mellomvalg.

Avholdende: Ved åpen votering; dvs. ved håndsopprekning eller lignende kan det ikke stemmes avholdende; dvs. alle må avgi stemme FOR eller MOT i hver enkelt sak.

Ingen verv gir dobbeltstemme.

Det er ikke lov å stemme ved fullmakt.

V. Retningslinjer for valg

På landsmøter og årsmøter i lag og krets skal det for påfølgende periode velges en valgkomité på 3-5 medlemmer. Sittende styremedlemmer kan ikke være medlemmer av valgkomiteen.

Etter møtet skal styret sende valgkomiteen oversikt over de valg som skal foretas neste gang.

Kandidatforslag til alle valg kan fremmes av et medlem, lag eller krets.

Av forslag må det tydelig fremgå hvem som er forslagsstiller.

Forslagene sendes innen fristens utløp til valgkomiteen.

Valgkomiteen skal i samarbeid med styret ta imot forslag og finne kvalifiserte kandidater som er villige til å ta imot valg. Kandidatene skrives opp i alfabetisk rekkefølge. Listen skal være levert styret i god tid før møtet.

Ved valg som skal foretas på landsmøter og årsmøter i krets, må styret i god tid før valget gjøre representantene kjent med kandidatenes navn.

Alle valg på landsmøter sorteres under valgkomiteen. Den sørger for at det blir gjort kjent til hvilke tillitsverv det skal sendes inn forslag til kandidater. Ved valg som skal foretas på landsmøter avgir valgkomiteen innstilling.

Valgkomiteen skal sende forslagene til sentralstyret. Sentralstyret sender dem videre gjennom sentralstyreprotokollen sammen med sitt forslag på kandidater til forbundets konsultative komiteer.

Kandidater til sentrale verv bør ha deltatt aktivt i K&Fs arbeid. Medlem av sentrale komiteer og utvalg kan ikke være medlem av sentralstyret. Kretsleder kan ikke samtidig være lagleder.

For å bli valgt inn i styret, eller til andre tillitsverv, må man ha over halvparten av de avgitte stemmer. Ved personvalg der det kun er en kandidat, skal regelen om absolutt flertall ved personvalg fravikes.

Hvis ingen oppnår det nødvendige antall stemmer, foretas omvalg i overensstemmelse med retningslinjer for omvalg (se nedenfor).

Vararepresentanter velges ved særskilt valg, som samtidig avgjør rekkefølgen.

Valgkomiteen tilrettelegger valgene og har ansvaret for at opptellingen foregår korrekt. De avgitte stemmetall skal protokollføres, også tall på eventuelle blanke sedler. Feilaktig utfylte sedler forkastes.

Valg- og tellekomité har taushetsplikt.

Ingen kan lede sitt eget valg.

Styret kan overlate ledelsen av valgene til valgkomiteens leder eller en annen. Under voteringer skal det være absolutt stillhet.

Valg til forbundsleder og nestleder:

Kandidatene presenterer seg på landsmøtet.

Etter presentasjonen får alle kandidatene samme spørsmål, som er innlevert på forhånd. Deretter er ordet fritt for delegatene. Så går man til valg, uten pause.

Når en delegat forlater møtesalen under valgene, får delegaten ikke stemme på de resterende valgene.

Møteleder kan beramme pause mellom de enkelte valg, etter valg av ledelse.

Omvalg

A. Valg til ett enkelt tillitsverv. (Ett navn på stemmeseddelen.)

1. 2 kandidater.

Omvalg kan bli nødvendig ved stemmelikhet og hvis det er avgitt blanke stemmer. Omvalget foretas mellom de samme kandidater, og blanke stemmer forkastes. Ved stemmelikhet etter omvalg foretas loddtrekning.

2. Flere enn 2 kandidater.

Omvalg foretas tilstrekkelig mange ganger ved at man stryker den kandidat som har fått det minste antall stemmer, og foretar omvalg mellom de øvrige. Med mange kandidater hvor de siste får så få stemmer at de ikke kan påvirke resultatet, kan man stryke flere enn 1. Summen av stemmetall for dem man stryker, må ikke overstige det laveste stemmetall blant dem som er igjen. Hvis et valg mellom 3 kandidater fører til en noenlunde lik fordeling av stemmene, avsluttes valget på følgende måte:

Det foretas en mellomvotering mellom de to kandidater som fikk færrest stemmer, og en slutt votering mellom vedkommende som vant denne avstemning og den av de tre som fikk flest stemmer. Også her kan det bli nødvendig med et siste omvalg ved stemmelikhet og hvis det er avgitt blanke stemmer, etter samme retningslinjer som ved valg mellom 2 kandidater. I spesielle tilfeller, hvor første valgomgang gir et resultat som ikke faller inn under reglene ovenfor, vedtar forsamlingen selv hvordan man skal komme videre.

B. Valg av flere representanter samtidig. (Mer enn ett navn på stemmeseddelen.)

Omvalg kan bli nødvendig ved stemmelikhet og hvis én eller flere kandidater ikke har fått det nødvendige antall stemmer.

Omvalg foretas ved at man velger en om gangen blant de kandidater som ikke allerede er entydig valgt etter samme regler som under A.

VI. Retningslinjer for behandling av forslag til vedtektsendring

1. Forslag fra laget

Forslag til vedtektsendring fra medlemmer eller styret skal behandles av laget og vedtas med 2/3 flertall.

Forslag som ønskes behandlet på vanlig lagsmøte, må sendes styret minst 3 uker før møtet og kunngjøres for medlemmene ved innkallingen til møtet.

Et vedtatt forslag sendes til kretsstyret 6 måneder før landsmøtet.

Kretsstyret behandler forslaget og sender det til sentralstyret minst 4 måneder før landsmøtet.

Der lag står direkte tilsluttet forbundet sendes et vedtatt forslag direkte til sentralstyret minst 4 måneder før landsmøtet.

Forslag til vedtektsendring vedtatt av laget med 2/3 flertall, kan ikke stoppes i noe organisasjonsledd før landsmøtet hvis det ikke blir trukket tilbake av forslagsstilleren.

2. Forslag fra enkeltmedlemmer

Enkeltmedlemmer kan fremme forslag til vedtektsendring som sendes direkte til sentralstyret minst 4 måneder før landsmøtet.

3. Forslag fra kretsen

Forslag til vedtektsendring fra kretsen kan behandles i kretsstyret eller på kretsens årsmøte, og må vedtas med absolutt flertall. Et vedtatt forslag sendes sentralstyret minst 4 måneder før landsmøtet.

Videre behandling se pkt. 1.

4. Forslag fra sentralstyret.

Sentralstyret kan fremme forslag til vedtektsendring.

5. Tilbaketrekking av forslag

Det organisasjonsledd som har vedtatt og fremmet et forslag til vedtektsendring, har anledning til å trekke sitt forslag tilbake. Har forslaget på den organisasjonsmessige vei fått tilslutning fra andre organisasjonsledd, må forslagsstilleren også ha disse ledds samtykke til tilbaketrekking. Er forslaget fra et lag, må også tilbaketrekking vedtas med 2/3 flertall av laget.

6. Ikrafttreden

Dersom ikke annet er bestemt, trer vedtektsendringer i kraft ved første årsskifte etter at de er vedtatt.

VII. Signatur, kontrakter og prokura

K&F forpliktes med underskrift av forbundsleder, nestleder eller den som sentralstyret gir fullmakt til det.

Kontrakter og økonomiske spørsmål av vidtrekkende betydning skal, før de avgjøres, forelegges for kontrollkomite og juridisk rådgiver.

VIII. Kontingent og medlemslister

Medlemskap i K&F er bindende for kalenderåret. Nye medlemmer innmeldt etter 30.06 betaler halv kontingent. Medlemskapet gjelder fra innmeldingsdato.

Utover innkreving av kontingent gis K&F anledning til å drive landslotteri, etter forutgående vedtak i landsmøtet. Landsmøtet fastsetter medlemskontingenten.

Nye medlemmer registreres i medlemsregisteret til forbundet. Medlemslister må bestilles av sekretariatet. Medlemmene må selv melde seg ut, eller de blir utmeldt på grunn av manglende betaling.

IX. Stifting av lag

Alle kan ta initiativ til å stifte nye lag i samarbeid med kretslederen og sentralstyret.

X. Reisefordeling

K&F har vedtatt reisefordeling til landsmøter og årsmøter i krets, samt årlige samlinger. Ved dette får alle representanter samme reiseutgifter.

Norges Kvinne- og familieforbund - Mandat for komiteer.

Sist endret 2021

Det vises også til Vedtekter og Alminnelige bestemmelser.

MANDAT FOR KONTROLLKOMITEEN

1. Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med K&Fs virksomhet og påse at alle vedtak er i tråd med organisasjonens formål, vedtekter og landsmøtevedtak.
2. Kontrollkomiteen skal påse at K&F følger opp vedtak og legger spesiell vekt på den økonomiske siden av virksomheten. Kontrollkomiteen skal ha tilsendt sakspapirer til og protokoller fra sentralstyre og landsmøter og protokoller fra komiteer og utvalg. Tillitsvalgte og administrasjonen skal skaffe tilveie den dokumentasjon Kontrollkomiteen ber om.
3. Kontrollkomiteen kan anmodes spesielt av landsmøtet eller andre organer i K&F å vurdere spesielle organisasjonsmessige og økonomiske forhold.
Kontrollkomiteen kan delta på møter i alle styrende organer.
4. Kontrollkomiteen skal føre protokoll og avgi en årlig beretningsom blant annet skal inneholde:
Uttalelse om hvorvidt årsregnskap m balanse bør godkjennes.
Uttalelse om K&F s virksomhet har vært i samsvar med vedtekter m.m.
5. Kontrollkomiteens medlemmer kan ikke inneha andre tillitsverv på sentralt plan i organisasjonen.
Medlemmene må selv vurdere sin habilitet.
6. Kontrollkomiteens medlemmer har taushetsplikt.

MANDAT FOR VALGKOMITEEN

1. Valgkomiteen skal i samarbeid med sentralstyret i god tid gjøre K&Fs ledd kjent med hvilke tillitsverv som står på valg og hvilke forslagsfrister som gjelder.
2. Forslagene sendes innen fristens utløp til valgkomiteen. Poststemplingsdatoen regnes som siste frist.
3. Valgkomiteen skal arbeide aktivt med å finne egnete kandidater.
4. Valgkomiteen skal kontakte samtlige foreslåtte personer med spørsmål om de er villige til å stille til valg, og be om vita på maks ¾ side. Svarfristen skal være lik for alle.
5. Valgkomiteen skal hele tiden ha et åpent samarbeide med ledelsen/sentralstyret slik at de i fellesskap kan finne frem til tilstrekkelig med egnede og villige kandidater.
6. Valgkomiteen har innstillingsrett til alle valg.
7. Kandidater til forbundsleder- og nestlederverv skal presenteres i medlemsbladet. Valgkomiteen samarbeider her med redaktør for medlemsbladet.
8. Valgkomiteens leder tilrettelegger og kan lede alle valg, unntatt de valg hvor vedkommende selv står på valg.
9. Valgkomiteen fører protokoll for valgene, med angivelse av stemmetall for det enkelte valg. Protokollen inngår i landsmøtets protokoller.
10. Forbundsledelsen sender brev til samtlige kandidater vedlagt kopi av valgprotokollen.
11. Valgkomiteen holder løpende skriftlig oversikt over samtlige tillitskvinner som er valgt av landsmøtet, når disse ble valgt første gang og når de ble gjenvalgt.
12. Valgkomiteen skriver sakspapirene til landsmøtet om valgene.

MANDAT FOR PRINSIPPROGRAMKOMITEEN

1. Prinsippprogramkomiteen velges for 2 år av landsmøtet, og tiltrer ved årsskiftet. Avgående komité fullfører arbeidet med å lage ferdig vedtatt nytt prinsippprogram, og går av ved årsskiftet.
2. Prinsippprogramkomiteen består av 3 medlemmer, hvorav ett er medlem av det sittende sentralstyret. Sentralstyret oppnevner selv sitt medlem.

Prinsippprogramkomiteen skal:

1. Utarbeide forslag til prinsippprogram bygget på K&Fs formålsparagraf, som skal inneholde en samlet, kortfattet oversikt over K&Fs syn i ulike saker
2. Trekke ut prioriterte saker fra prinsippprogrammet som forslag til K&Fs arbeids-program
3. Senest 6 måneder før landsmøtet legge frem sitt utkast for behandling i K&Fs organisasjonsledd
4. Samordne innkomne forslag og ferdigstille utkast til prinsippprogram for behandling i sentralstyret og landsmøtet.

RETNINGSLINJER FOR ØREMERKEDE MIDLER I NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND

Øremerkede midler Marie Michelet

- 1.1 Øremerkede midler Marie Michelet er opprettet av Norges Husmorforbund.
- 1.2 Formålet er gjennom K&F å yte økonomisk støtte til internasjonalt arbeid etter forslag fra internasjonalt utvalg eller sentralstyret.
- 1.3 K&Fs sentralstyre bevilger fra de øremerkede midlene
- 1.4 Bidrag til øremerkede midler Marie Michelet og halvparten av de årlige renter tillegges kapitalen inntil denne når kr. 20.000.
For utdeling og økonomisk oversikt vises til K&Fs årbøker.

Øremerkede midler Adam og Marie Worsoe

1. De øremerkede midlene ble opprettet 1958 av Adam og Marie Worsoe
2. Formåle skal være å yte støtte til arbeidsstuen innen Norges Kvinne- og familieforbund, fortrinnsvis de mindre og/eller fjerntliggende arbeidsstuer.
3. Grunnkapitalen utgjør 50.000 kroner og skal anbringes risikofritt.
4. Sentralstyret bevilger og råder over de øremerkede midlene.
5. Grunnkapitalen utgjør kr. 50.000, - samtidig som en del av avkastningen tilsvarende siste års endring i konsumprisindeksen, eller den indeks som kommer i stedet for denne, skal tillegges grunnkapitalen, med virkning fra 1. januar 1993.
Den overskytende del av avkastningen forvaltes av styret overensstemmende med formålet gitt i § 2 ovenfor.
6. Søknad om å nyte godt av de øremerkede midlene sendes Norges Kvinne- og familieforbund innen utgangen av april måned.

Ved vurdering av søknader bør mindre og/eller fjerntliggende arbeidsstuer prioriteres. Det skal også tas hensyn til økonomiske kriterier.

Øremerkede midler Dagny Bjørneraas

1. Øremerkede midler for støtte til representasjon til landsmøtedeltakelse.
2. Det beløp som kan deles ut, tilsvarende halvparten av det tilførte rentebeløpet for toårsperioden.
3. Den øvrige halvpart skal legges til kapitalen.
4. For utdeling og økonomisk oversikt vises til K&Fs årbøker.

Notater:

Hjemmenes Vels Landsforbund ble stiftet 15. september 1915. I 1933 ble navnet endret til Norges Husmorforbund, og igjen i 1997 endret til Norges Kvinne- og familieforbund (K&F).

Alt i 1897 ble ideen om "Vi husmødre slutter oss sammen" lansert i bladet Husmoderen (senere Husmorbladet). Artikkelen ga støtet til at Hjemmenes Vel ble startet i Kristiania i 1898, i Bergen 1899, og etter hvert en rekke andre husmorforeninger.

**Norges Kvinne- og familieforbund Storgata 11, 0155 Oslo
Telefon til sekretariatet: (+47) 22 47 83 80
E-post: post@kvinneogfamilie.no**